

Posudek diplomové práce Josefa Dufka: Mezolitické až raně neolitické osídlení Pražské kotliny – The mesolithic and Early Neolithic settlement of the Prague plateau. 121 str. s literaturou, samostatně vázaných 25 obr. Praha 2011, Univerzita Karlova

Předložená diplomová práce Josefa Dufka tématicky navazuje na jeho bakalářskou práci, zaměřenou na analýzu 24 výšinných lokalit na území Pražské pánve. Již zde projevil autor nezměrnou vůli a úsilí o postizení co největšího množství veškerých dostupných archeologických i dalších dat pro vytvoření charakteristiky daného jevu ve zvoleném geografickém prostoru.

Stejně přistupuje autor i k plnění úkolu diplomové práce. Zde však měl k dispozici širší jak zvolený chronologický interval (mezolit – raný neolit), tak i základnu sídelních areálů a archeologických nálezových situací (rovinné, údolní a výšinné polohy na Pražské plošině). J. Dufek tak měl k dispozici téměř 6x více areálů (122), než ve zmiňované bakalářské práci.

Po obsahové stránce se opět zhostil svého úkolu na výbornou. Po uvedení práce představením metodiky nabízí podrobný přehled přírodních podmínek ve sledované oblasti, za kterou považuje nejen vlastní prostor Pražské plošiny, ale rovněž další geomorfologické celky, zasahují do ní pouze okrajově. Následující kapitola je věnována popisu klimatu a biosféry oblasti v období neolitu a časného eneolitu. Přestože i zde autor popisuje jednotlivé parametry s pečlivostí sobě vlastní, přece jen trochu překvapí způsob citace konkrétních údajů. Místo obvyklého způsobu citace je na konci podkapitoly pouze přehled použité literatury a dalších zdrojů. Takový přístup se pak objevuje i v některých následujících kapitolkách.

Autor rozdělil krajinné polohy ve sledovaném území Pražské plošiny do tří základních kategorií (rovinné, údolní a výšinné) a v další části práce uvádí a vysvětluje jejich základní charakteristiky. Zmiňuje rovněž skutečnost, že některé ze sledovaných poloh splňují vzhledem ke svému umístění v krajině kritéria pro dvě krajinné polohy. Zde by bylo možno polemizovat například s příkladem umístění rovinné polohy na hranách terasy, což autor považuje za druhé (výšinné) kritérium typu polohy.

V kapitole 4. následuje všeobecný kulturně-relativně chronologický přehled, ve kterém autor podává zde opravdu jen stručný přehled kulturního vývoje v jednotlivých chronologických etapách. 5. kapitola je věnována surovinovým zdrojům, vyskytujícím se v oblasti Pražské plošiny. Zde je třeba upozornit na drobný omyl v podkapitolce 5.1.1. Dřevo, kde je nesprávně uvedeno, že „*nemenší význam měla smola (především asi březová) z níž byly*

za pomoci suché destilace získáván dehet a další lepidla“. Březová smůla neexistuje, doložena je však výroba březového dehtu procesem suché destilace březové kůry.

Před podrobným a přehledně uvedeným popisem poloh v jednotlivých areálech se Josef Dufek pokouší o vytvoření teoretického modelu krajiny. Jako podnět k tomu uvádí potřebu vysvětlit *fungování neolitických a eneolitických společností, k čemuž je zapotřebí vytvořit obraz osídlení co nejvíce se přibližující tehdejší životní realitě*. Autor představuje model mírové krajiny (ve všech sledovaných typech poloh) a model krajiny válečné, kde uvažuje o typech areálů, ze kterých je archeologicky doložen jakýkoli typ fortifikace. Znovu je třeba připomenout, že jde skutečně jen o modely, které jistě nemusí odrážet pravěkou realitu.

Samostatnou součástí diplomové práce jsou obrazové přílohy, zpracované velmi pečlivě a přehledně. Jsou výsledkem nejen práce s odbornou literaturou, ale rovněž výsledkem osobní přítomnosti autora diplomové práce na sledovaných areálech na polohách v rámci Pražské plošiny.

Jestliže obsahové stránce Dufkovy diplomové práce lze vytknout jen skutečné drobnosti a někdy možná volnější fantazii v interpretaci, pak formální stránku je nutno hodnotit více negativně. Text obsahuje větší množství závažných pravopisných chyb (shoda podmětu s přísudkem, interpunkce, psaní velkých písmen a další). Rovněž srozumitelnost písemného projevu je místy dosti problematická (dlouhá věta, navíc bez interpunkce). Větší pozornost je nutno věnovat i psaní cizích slov (místních jmen – např. s. 35 *Asparn/Schlec* místo správného *Asparn/Schletz*, vlastních jmen - např. s. 35 *Wihdl* místo správného *Windl*). Stejně tak je třeba konfrontovat autory citované v textu s autory v seznamu literatury (např. s. 35 *Häuser (ed.)1998* uvedený v textu není uveden v seznamu literatury). Formální stránka bohužel snižuje celkový dojem a úroveň předložené diplomové práce, která jinak (po stránce obsahu) požadavky na tento druh prací splňuje a v mnohém i překračuje. Proto práci Josefa Dufka doporučuji k dalšímu řízení.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 12.9. 2011